

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

Кафедра професійної та технологічної освіти і загальної фізики

ПЕДАГОГІЧНА/АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА

(силабус)

Освітньо-професійна програма «Машинобудування»
(назва програми)

обов'язкова
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Спеціальність 015.34 – Професійна освіта (машинобудування)
(шифр і назва спеціальності)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною ОПП)

Мова навчання українська
(вказати мову викладання)

Розробник Крамар Валерій Максимович, д.ф.-м.н., професор,
професор кафедри професійної та технологічної освіти

Профіль викладача <http://ptcsi.chnu.edu.ua/teachers/крамар-валерій-максимович-2/>
(посилання на сторінку з інформацією про викладача)

Контактний телефон +380958065931
(номер телефону, за яким можна зв'язатися з викладачем у разі потреби)

Е-адреса v.kramar@chnu.edu.ua
(E-mail, за яким можна зв'язатися з викладачем у разі потреби)

1. Загальні положення

Програма педагогічної практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015.34 – Професійна освіта (машинобудування) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича розроблена відповідно до Закону України «Про освіту» № 2145 – VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році та Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Педагогічна практика проводиться після завершення теоретичного навчання за освітньою програмою.

Тривалість практики – вісім тижнів у третьому семестрі програми підготовки магістрів за даною ОПП.

База практики: заклади професійної (професійно-технічної) освіти ЗП(ПТ)О м. Чернівці та області, навчальні лабораторії кафедри професійної та технологічної освіти ЧНУ, інші заклади професійно-технічної, передвищої та вищої освіти, з якими укладено відповідні договори.

Форми проведення практики – очна або дистанційна (у разі введення карантину).

2. Мета та завдання педагогічної/асистентської практики

Мета практики полягає в оволодінні здобувачами другого рівня вищої професійної освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, що передбачають необхідність вирішення складних спеціалізованих задач або практичних проблем у професійній освіті та застосування теорій і методів педагогічної й інших наук відповідно до спеціалізації та характеризується комплексністю і невизначеністю умов, виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої професійної освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення, органічне поєднання усіма формами навчальних занять, отримання здобувачами достатнього обсягу компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності 015.34 – Професійна освіта (машинобудування).

Досягнення мети реалізується через виконання завдань педагогічної/асистентської практики:

- ознайомити студентів із сучасним станом навчально-виховної роботи у закладах професійної освіти, передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань сучасної концепції розвитку національної професійної освіти;
- закріпити і поглибити знання з дисциплін психолого-педагогічного та методичного циклу, розширити обсяг теоретичних знань з фаху;
- формувати психологічну готовність до роботи у ЗП(ПТ)О;
- розвивати особисті якості, які необхідні в професійній діяльності викладача системи ЗП(ПТ)О;
- формувати вміння і навички реалізовувати професійні функції: конструктивну, мобілізуючу, організаторську, комунікативну та інформаційну;
- встановлювати та поглиблювати зв'язок теоретичних знань студентів з реальним навчально-виховним процесом, розвивати вміння використовувати ці знання під час вирішення конкретних навчальних і виховних ситуацій;
- формувати у майбутніх педагогів професійну майстерність під час виконання ними обов'язків викладача загальнотехнічних та/або спеціальних дисциплін, а також керівника групи (куратора);
- формувати навички підготовки і проведення усіх форм навчальних занять з фахових інженерних і загальнотехнічних дисциплін, позааудиторних навчальних і виховних заходів;
- набувати навичок науково-педагогічних досліджень: педагогічних спостережень, вимірювань та їх аналізу;
- реалізовувати творчий, дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- виробляти вміння встановлювати внутрішньо-предметні та міжпредметні зв'язки, використовувати ефективні педагогічні технології, нові інформаційні засоби навчання;
- виховувати у студентів національно-патріотичні, інтелектуальні, моральні, естетичні та інші якості, інтерес і любов до обраної професії, потребу в самоосвіті.

За час проходження практики здобувачі мають набути наступних компетентностей, передбачених освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК 1. Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти.

СК 3. Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище.

- СК 4. Здатність аналізувати, прогнозувати, критично осмислювати проблеми у професійній освіті, приймати ефективні рішення щодо їх розв'язання.
- СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності.
- СК 7. Навички консультування у сфері професійної освіти.
- СК 8. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.
- СК 9. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

3. Результати навчання

Наслідком виконання плану практики має бути досягнення наступних програмних результатів:

- РН 1. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти.
- РН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно висловлювати свої думки та доносити аргументи до фахівців та широкого загалу, демонструвати навички ведення професійної дискусії.
- РН 4. Демонструвати уміння вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово, використовувати іноземну мову для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень та проектів.
- РН 5. Демонструвати уміння обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у професійній освіті та міждисциплінарних проектів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів.
- РН 6. Демонструвати уміння організовувати освітній процес на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
- РН 7. Демонструвати уміння зі створення освітнього середовища професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання.
- РН 8. Здійснювати пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань у науковій та професійній літературі, базах даних, інших джерелах; систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію.
- РН 10. Демонструвати уміння здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти.
- РН 14. Пояснювати зміст, структуру і особливості науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти; демонструвати навички її провадження.

4. Організаційні вимоги до педагогічної/асистентської практики студентів

Педагогічна/асистентська практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Машинобудування» організовується кафедрою професійної та технологічної освіти і загальної фізики на основі наказу по університету, яким затверджуються керівники педагогічної практики, що здійснюють безпосереднє керівництво практикою.

Перед початком практики організовується настановча конференція, на якій студентам роз'яснюються задачі, зміст та порядок її проходження.

Зміст і обсяг роботи студентів на практиці розраховані на 30-годинний робочий тиждень. Студенти повинні працювати на місці проходження практики по 6 годин щодня, виконуючи завдання навчального, виховного, методичного та наукового спрямування.

Для проведення навчально-виховної роботи з учнями/студентами ЗП(ПТ)О практиканти прикріплюються до груп, де виконують обов'язки помічника викладача і керівника/куратора закріпленої за ним групи, де їм необхідно:

- ознайомитись з організацією навчально-виховного процесу у закладі професійної освіти взагалі і на заняттях, які проводяться викладачами закладу та іншими практикантами, звертаючи увагу на: підготовку до заняття; вирішення навчальних, розвиваючих та виховних завдань заняття; реалізацію дидактичних принципів, особливості застосування методів і форм навчання учнів/студентів; методи, прийоми та засоби, які використовуються викладачами у виховних цілях; способи регулювання розумового навантаження на занятті; контроль, оцінку та облік знань студентів;

- розробляти поурочні плани, на підставі яких самостійно проводити власні заняття;

- самостійно проводити підготовку до занять (підготувати кабінет, майстерню чи лабораторію, наочні посібники, технічні засоби навчання, дидактичний матеріал; організувати учнів/студентів тощо);

- під час проведення занять ефективно використовувати різноманітні методичні прийоми, форми та засоби навчання, що активізують пізнавальну діяльність слухачів (розповідь, бесіда, рольові ігри, проблемні ситуації, дискусії, керівництво самостійною роботою студентів, використання відеозаписів наукових телепередач, інтерв'ю, міжнародних зустрічей, аудіозаписів тощо).

У ході практики студенти проводять залікові навчальні заняття та виховні заходи з диференційованою оцінкою, беруть участь в їх обговоренні й аналізі, ведуть щоденник практики, складають психолого-педагогічну характеристику учня/студента та групи.

Крім того, практиканти проводять позааудиторну навчально-виховну та методичну роботу, беруть участь в методичній та інших видах роботи кафедри. Під час практики вони працюють над виконанням магістерської

роботи: виконують заплановані на цей час етапи наукових (науково-педагогічних) досліджень, здійснюють необхідні вимірювання, збирають фактичний матеріал для магістерської роботи.

Практиканти організують свою діяльність відповідно до вимог Статуту та внутрішнього розпорядку закладу, в якому проходять практику, виконують розпорядження керівника практики і викладача-наставника. У разі невиконання вимог, що пред'являються до практиканта, він може бути усунений від проходження практики. Студент, усунений від практики або робота якого за практику визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав навчальний план даного семестру.

Навчальна/асистентська практика завершується підсумковою конференцією, на якій підводяться підсумки і оцінюються результати практики.

Основні критерії оцінки результатів практики:

- ступінь сформованості професійних компетентностей та досягнення програмних результатів;
- рівень теоретичного осмислення студентами своєї практичної діяльності (її задач, змісту, методів, результатів, складнощів);
- рівень професійної і суспільної спрямованості майбутнього викладача (інтерес до педагогічної професії, любов до дітей, активність, відповідальне і творче відношення до роботи).

Оцінки з практики є одними з основних, вирішальних під час обговорення питання про рекомендацію випускника кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики на роботу або навчання на наступному рівні вищої освіти.

5. Права і обов'язки студентів-практикантів

Студент має право:

- звертатися до керівників практики від університету та ЗП(ПТ)О, де проходить практику, з усіх питань, що виникають у процесі практики;
- вносити пропозиції по вдосконаленню навчально-виховного процесу, організації практики;
- брати участь у роботі конференції, засідань і семінарів кафедри чи відділення ЗП(ПТ)О;
- користуватися бібліотекою, кабінетами і навчально-методичними посібниками, що знаходяться в закладі, де проходить практику.

Студент зобов'язаний:

- виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики, проводити навчально-виховну роботу з учнями/студентами;
- приходити до початку занять у своїй групі, йти після їх закінчення, якщо немає інших обставин, що вимагають його присутності;
- звертатися до викладачів, колег-практикантів по імені-по батькові;
- бути уважним, доброзичливим і ввічливим у відносинах з викладачами, студентами своєї групи;

- здавати керівникові практики звіти в точно вказані термін, вказаний у плані;
- відвідувати всі консультації, методичні наради;
- разом з керівником (куратором) групи нести відповідальність за життя і здоров'я учнів/студентів протягом часу їх знаходження в заклад освіти;
- попереджати викладача про намір відвідати його на заняття;
- у разі пропуску або запізнення повідомити керівникові практики наперед, пояснити причину відсутності або запізнення, надати необхідні документи (довідка про хворобу та ін.)

6. Індивідуальні завдання

Прибувши на практику, студент повинен:

1. Подати керівникові від закладу освіти щоденник, програму та проінформувати його про завдання, які ставляться кафедрою перед ним на термін проходження практики.
2. Ознайомитися з робочим місцем, правилами експлуатації навчального устаткування, правилами техніки безпеки, правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти.
3. Ознайомитися з навчально-матеріальною базою, станом навчально-виховної роботи закладу освіти, окремого кабінету (майстерні, лабораторії), організацією позаурочної роботи, трудовим, фізичним, естетичним вихованням.
4. Вивчити планування, облік, звітність роботи викладачів, методистів, постановку методичної роботи на кафедрі/відділенні ЗП(ПТ)О.
5. Протягом першого тижня практики скласти та узгодити план роботи на весь період з конкретними графіком проведення не менше 4 занять, одне з яких – залікове, відвідувати заняття викладачів кафедри/відділення та своїх колег-практикантів. Розширений план-конспект залікового заняття здати на кафедру.
6. Навчитися аналізувати навчальні заняття і оформляти протокол обговорення відкритого заняття.
7. Розробити і провести один виховний захід в групі, проаналізувати його результативність. Розробку заходу (сценарій) та висновки здати на кафедру.
8. Здійснити психолого-педагогічне дослідження окремих учнів/студентів групи та академічну групу ЗП(ПТ)О в цілому. Психолого-педагогічні характеристики учні/студента і групи здати по закінченні практики на кафедру.
9. Брати участь у розробці та виготовленні навчальних посібників, переобладнанні навчальних лабораторій. Зміст і призначення виконуваних робіт відобразити у звіті.
10. Оформити звітну документацію про проходження практики, завірити її у викладача-наставника та керівника закладу, в якому проходив практику, та подати його керівникові практики від кафедри у термін, визначений календарним графіком практики.

7. Звітна документація про проходження практики

У ході педагогічної практики студенти ведуть щоденники педагогічних спостережень. У них повинні бути відображені дані, необхідні для виконання завдань, передбачених програмою практики, зокрема, по складанню психолого-педагогічних характеристик. Матеріали щоденника використовуються для звіту про виконану під час практики роботу.

Звітні документи:

- щоденник практики, який містить індивідуальний план роботи, план-графік виховної, методичної та науково-дослідної роботи, звіт про виконану роботу та відгук керівника практики;
- план-конспект залікового заняття;
- розробку (сценарій) виховного закладу;
- аналіз відвіданого навчального заняття або виховного заходу;
- психолого-педагогічна характеристика учня/студента закладу-місця проходження практики;
- психолого-педагогічна характеристика академічної групи із закладу-місця проходження практики.

8. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка результатів проходження практики визначається за сумою балів, які він отримує за:

1. результатом аналізу якості підготовки та проведення залікового заняття – до 50 балів;
2. здійснення аналізу заняття, відвіданого практикантом – до 10 балів;
3. розробку та виконання виховного заходу – до 20 балів;
4. виконання психолого-педагогічного дослідження окремих учнів/студентів групи та академічну групу ЗП(ПТ)О в цілому – до 15 балів;
5. оцінкою якості підготовки звітної документації – до 5 балів.

Підсумкова рейтингова шкала оцінки результатів практики складає 100 балів. Захист практики вважається успішним, якщо студент набрав не менше 50 балів і оцінюється у такій шкалі відповідності:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
0-34	F	незадовільно без права повторного захисту

9. Рекомендована література

Базова

1. Сидоренко В.К., Оршанський Л.В. Професійна педагогіка: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Професійне навчання». – К., 2006. – 366 с.
2. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання. Підручник для інженерів-педагогів, викладачів спецдисциплін системи професійно-технічної і вищої освіти. – Харків: НП «Штрих», 2003. – 480 с.
3. Шматков Е.В. Методика професійного навчання. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів зі спеціальностей «Професійне навчання». Харків, 2000 – 111с.

Допоміжна

4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів освіти України: Наказ Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93 / Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. – К., 1994. – С. 139-153.
5. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України / М. З. Згуровський. – Київ : НТУУ «КПІ», 2006.
6. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія / Н. В. Гузій. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 243 с.

Інформаційні ресурси

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (від 31.08.2020) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.chnu.edu.ua/media/crlm2vzg/polozhennia-pro-provedennia-praktyky.pdf>
2. Болонська декларація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
3. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/higher
4. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
5. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc